

23. søndag efter trinitatis

Da gik farisæerne hen og besluttede at fange Jesus i ord. De sendte deres disciple hen til ham sammen med herodianerne, og de sagde: »Mester, vi ved, at du er sanddru og lærer sandt om Guds vej og ikke retter dig efter andre, for du gør ikke forskel på folk. Sig os, hvad du mener: Er det tilladt at give kejseren skat eller ej?« Men Jesus gennemskuede deres ondskab og sagde: »Hvorfor sætter I mig på prøve, I hyklere? Vis mig skattens mønt!« De rakte ham en denar. Og han spurgte dem: »Hvis billede og indskrift er det?« »Kejserens,« svarede de. Da sagde han til dem: »Så giv kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er!« Da de hørte det, undrede de sig og forlod ham og gik deres vej.

Matt. 22,15-22

Gud eller kejseren?

MOGENS G JENSEN

Tanken

Den jødiske møntfod var en sekel, og den blev brugt til at betale tempelskat med, mens skattens mønt var en romersk denar, og med den betalte man skat til den romerske besættelsesmagt. Skattens mønt var en sølvdenar med kejserens billede indgraveret, hvilket var en torn i øjet på jøderne på grund af Gammel Testaments strenge forbud mod at lave noget billede af Gud. Desuden havde mønten også en tekst, jøderne fandt anstødelig. Indskriften på mønten, som Jesus referer til, har sandsynligvis lydt sådan her: 'Tiberius Caesar divi Augusti filius Augustus.' Det er latin og betyder: 'Cæsar (kejser) Tiberius, søn af den guddommelige Augustus.' Skatten til romerne blev indført i år 6 e.Kr. For hvert hoved skulle der betales en denar svarende til ca. en dagløn for en arbejder. Ikke et uoverkommeligt beløb. Men det var signalværdien af denne skat, der udgjorde problemet. Det er klart, at denne skat var upopulær. Dog måtte man leve med den. For herodianerne var det dog ikke noget problem, da Herodes jo netop var understøttet af romerne. Farisæerne derimod betalte modvilligt, men accepterede tingenes tilstand. De, der var mest imod, var zeloterne, en nationalpolitisk gruppe, der af al magt bekæmpede romerne.

Troen

Som kristne bliver vi af og til stillet spørgsmålet: 'Kan Gud skabe så stor en sten, at han ikke selv kan løfte den?' Goddag mand økseskaft. Skattens mønt, var åbenbart datidens trickspørgsmål. Et spørgsmål man let kunne fyre af, når man gerne ville udstille sin modpart. I vore dage virker spørgsmålet om skattens

mønt ikke så sprængfarligt, som det var på Jesu tid. Dengang var det et spørgsmål, som samlede alle politiske og religiøse spændinger i sig. For skatten var ikke en almindelig skat, der gik til landets lovlige ledelse. Den var en særskat til besættelsesmagten, hvis overhoved, kejseren, gjorde sig selv guddommelig ved at lade sig afbilde med en laurbærkrans om hovedet som symbol på guddommelighed. Dermed er det for en jøde afgudsdyrkelse at betale skat til kejseren, for hermed anerkender man jo hans guddommelighed. Og det var helt uacceptabelt for en rettroende jøde, der har fået at vide, at der kun er en sand Gud, og at man ikke må have andre guder end ham.

Men Jesus går ikke i den fælde, de stiller op for ham. Hans svar: 'Så giv kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er!' betyder, at han hermed undgår både at kunne anklages for at være enten kollaboratør eller politisk oprører. For hvis Jesus sagde ja til at betale denne skat, kunne farisæerne anklage ham for at være en dårlig Messias. Og hvis han svarede nej, kunne zeloterne beskyldte ham for at være politisk farlig for romerne. Modstanderne får altså ikke Jesus til at gøre sig selv til noget andet, end det han er, nemlig den sande Messias. Når han nogle få dage senere bliver udleveret til henrettelse, giver han kejseren, hvad kejserens er, men han giver også Gud, hvad Guds er med sin død på korset, der jo er hans mission.

Vi er efterhånden blevet så vant til at leve i et samfund, hvor der skelnes mellem Guds rige og det verdslige rige, at vi let overser betydningen af Jesu svar: 'Giv kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er!' Men det udsagn har stadig stor betydning for os, som lever i dag, hvor det politisk gennemførlige og det etiske af og til tørner sammen. Etisk set er det jo forkert med abort. Og hvis ønsket om legaliseret dødshjælp bliver til noget, kommer kristne læger let i et etisk dilemma. For hvordan skal man agere, når det ad åre måske også bliver umuligt for en læge ikke at medvirke til at give aktiv dødshjælp? Og i lande, hvor det er forbudt at bekende sin kristne tro, for slet ikke at omvende sig fra islam til kristendom, er ordene om at give Gud, hvad Guds er, uhyre aktuel. Og problematikken oplever vi også, når kejseren vil tage det meste og kun overlade en lille rest til Gud. Det sker, når politikere påstår, at intet står over landets love og menneskerettighederne. Så vover en kristen altså stadig at sige sammen med apostlen Peter og de andre apostle, at 'Man bør adlyde Gud mere end mennesker.' (ApG 5,29)

En kristen har altid to statsborgerskaber. Vi har alle et tilhørsforhold til et bestemt land, vi er fx danske statsborgere. Men vi har også et himmelsk statsborgerskab, når vi tror på Jesus og er hans disciple.: 'Men vort borgerskab er i himlene', siger Paulus. (Fil 3,20). De penge, vi ejer, er kejserens, for det er

hans billede, der er præget i mønten. Kejseren må hjertens gerne få vore penge. Dvs. vi betaler vores skat med glæde og snyder ikke i skat eller arbejder sort, og underbetaler ikke den, der arbejder for os. Kejseren skal have det, der er hans. Men vort hjerte tilhører Gud, her er hans signatur præget. Vi er jo nemlig skabte i Guds billede. Og desuden har vi fået korsets tegn tegnet for vores pande og bryst, til et vidnesbyrd om, at vi skal tilhøre ham.

Udfordringen

Står du i fare for at give kejseren mere, end det, der tilhører ham, og Gud mindre, end det han bør have?